

Yrkande
2025-03-07

Ärende nr (SLK-2024-00959)

Yrkande angående – Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Motionen om en mobilfri grundskola anses besvarad.

Yrkandet

Vi anser att en mobilfri skoldag är en viktig åtgärd för att stärka studiero, trygghet och elevernas sociala samspel. Motionen belyser flera relevanta aspekter, inklusive positiva erfarenheter från andra kommuner samt stöd för ett mobilförbud från en majoritet av eleverna enligt undersökningar.

Samtidigt konstaterar vi att både lokalt och nationellt arbete pågår för att reglera mobilanvändningen i skolan. Grundskoleförvaltningen arbetar aktivt med att säkerställa att skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner följer gällande regelverk. Dessutom väntas den statliga utredningen, som ska presenteras i mars 2025, ge vägledning kring insamling av mobiltelefoner och eventuella lagändringar.

Med hänsyn till detta ser vi att motionens intentioner redan är under bearbetning. För att invänta utredningens resultat och säkerställa att eventuella beslut är välgrundade, anser vi att motionen inte ska avslås utan istället anses besvarad.

Yrkande

M, D, L, KD

250304

Ärende 9

Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen anses besvarad

Yrkandet

Det är väl känt att mobiltelefoner kan vara en störningsfaktor i skolan och påverka studieron negativt. Erfarenheter från skolor med mobilförbud visar på positiva effekter såsom färre konflikter och ökad koncentration. Samtidigt kan mobiltelefoner i vissa fall vara pedagogiska verktyg och fylla en viktig funktion för elever i behov av särskilda anpassningar.

Enligt skollagen får mobiltelefoner endast användas enligt lärarens instruktioner för att främja elevernas lärande, eller om de utgör en extra anpassning eller särskilt stöd. Lärare och rektorer har redan idag befogenhet att reglera mobilanvändningen och vid behov omhänderta telefoner som stör undervisningen eller tryggheten i skolan.

För närvarande pågår en statlig utredning om hur mobilanvändningen i skolan ska regleras, inklusive möjligheten att föreslå lagändringar. Vi ser positivt på att frågan utreds grundligt och anser att det är rimligt att invänta utredningens resultat och hur dessa hanteras innan beslut fattas på lokal nivå.

Mot bakgrund av detta anser vi att motionen bör anses besvarad, då frågan redan hanteras inom grundskoleförvaltningen och en nationell översyn är pågående.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-14

Ärendenummer SLK-2024-00959

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Motionen

Lena Ferm (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge grundskolenämnden i uppdrag att införa ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i nämndens skolverksamhet. Enligt motionären hör mobiltelefoner inte hemma i klassrummet eller på rasterna och ska låsas in under skoldagen eftersom de utgör ett störande inslag i elevernas läroprocess. Alternativt bör mobiler lämnas hemma under hela skoldagen. Motionären motiverar förslaget med hänvisning till bland annat folkhälsomyndighetens rekommendationer för barn och ungas skärmtid, samt att det finns positiva erfarenheter av mobilförbud från andra kommuner.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden. Remissinstansens beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Yrkande SD Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

Remissinstansens överväganden

Grundskolenämnden framför att enligt skollagen får mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enbart användas om det sker enligt lärarens instruktioner, i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller om användningen utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Som huvudregel är inte mobiltelefoner tillåtet. Skolan får omhänderta bland annat mobiltelefoner för att minska störningar och kränkningar. Det är rektorn som beslutar om rutiner för detta. Stadsrevisionen har, utifrån granskning i närtid, bedömt att nämnden behöver säkerställa att nämndens rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav. Ett arbete pågår inom förvaltningen i frågan.

För närvarande pågår en statlig utredning av hur en reglering av daglig insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning kan utformas när det gäller de obligatoriska skolformerna samt fritidshemmet.

Utredningen ska vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget förväntas redovisas i mars 2025. Grundskolenämnden bedömer att resultatet av utredningen bör inväntas och avstyrker därmed motionen.

Bedömning ur ekonomisk och ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har med utgångspunkt från remissinstansens yttrande inte funnit några särskilda aspekter på förslaget.

Bedömning ur social dimension

Det finns exempel på skolor där förbud mot mobiltelefoner haft positiv påverkan på trygghet, fokus och fysisk aktivitet. Barn är dock ingen homogen grupp i förhållande till användning av mobiltelefoner under skoldagen. Mobilerna kan vara ett verktyg i undervisningen, och kan för vissa barn vara ett hjälpmedel i inläringen. Andra barn påverkas negativt, till exempel utifrån koncentrationsförmåga. Skolan behöver ha riktlinjer och ett tydligt syfte med när och hur mobilerna får användas.

I grundskolenämndens yttrande framhålls att det saknas stöd i forskningen för att mobiler i skolan påverkar elevernas inläring negativt. Mer forskning behövs dock i en svensk kontext.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-02-04 § 11

Handling 2024 nr 195

Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Sverigedemokraterna anser att skolan ska erbjuda en optimal miljö för inläring samt fysiskt och psykiskt välmående. Barn och unga ska ges de bästa inlärningsförutsättningar och ett mobilförbud under hela skoltiden, inklusive rasterna, skulle därför gynna eleverna.

Sverigedemokraterna anser att mobiltelefoner inte hör hemma i klassrummet eller på rasterna och ska låsas in under skoldagen eftersom de utgör ett mycket störande inslag i elevernas läroprocess. Alternativt bör mobiler lämnas hemma under hela skoldagen.

Allt fler skolor och kommuner i Sverige inför totalt mobilförbud, bland annat Kungsbacka kommun och Trollhättans Kommun. Det har lett till flera positiva effekter som till exempel färre kränkningar, färre konflikter och större fokus på studierna. Elever beskriver själva att de har lättare att koncentrera sig, och lärarna upplever att det är stor skillnad på rasterna där eleverna i stället pratar med varandra, spelar kort och umgås på ett helt annat sätt.

I en undersökning utförd av Novus uttrycker både elever och lärare att mobbing och utsatthet minskar. Samma undersökning visade dessutom att hela 6 av 10 elever tyckte att mobilförbud var bra.

Folkhälsomyndigheten har nyligen publicerat nya rekommendationer för barn och ungas skärmtid. Dessa lyfter vikten av balans mellan skärmanvändning och andra viktiga aktiviteter såsom fysisk aktivitet, sömn och relationer. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att barn och unga i åldern 6–12 år använder skärmar max 1–2 timmar per dag och barn 13–18 år max 2–3 timmar per dag. Med hänvisning till dessa rekommendationer bör ett mobilförbud i skolan vara än mer relevant. Därför är det på tiden att Göteborg inför en mobilfri grundskola på riktigt.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Grundskolenämnden får i uppdrag att införa ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor.

Lena Ferm (SD)

§ 11 Ärendenummer GSF-2024-04436

Yttrande över remiss om motion avseende mobilfri grundskola

Beslut

Grundskolenämnden avstyrker motionen om en mobilfri grundskola och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-11-13, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 7 februari 2025.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-11-13
2. Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola
3. Yrkande från SD, daterat 2025-02-03
4. Reviderat yrkande av SD, daterat 2025-02-03

Yrkanden

Sara Carlsson Hägglund (V) yrkar bifall på förvaltningens förslag. Veronica Oxklint (SD) yrkar bifall till yrkandet från SD.

Beslutsgång

Ordföranden ställer yrkandet från SD mot förvaltningens förslag om att avslå motionen och finner att grundskolenämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2024-00959)

Yrkande

2025-02-03

Ärende 11

Yrkande angående – Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfrigrundskola

Förslag till beslut

I nämnden:

Motionen om en mobilfri grundskola anses besvarad.

Yrkandet

Vi står fast vid att mobilfrihet i skolan är en viktig åtgärd för att stärka studiero, trygghet och elevernas sociala samspel. Motionen lyfter flera relevanta aspekter, inklusive positiva erfarenheter från andra kommuner och stöd från en majoritet av eleverna enligt undersökningar. Samtidigt ser vi att det redan pågår ett omfattande arbete på både lokal och nationell nivå för att reglera mobilanvändningen i skolan.

Grundskoleförvaltningen arbetar aktivt med att säkerställa att skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner uppfyller gällande regelverk. Vidare pågår en statlig utredning som ska presenteras i mars 2025, där riktlinjer för insamling av mobiltelefoner och eventuella lagändringar kommer att föreslås. Det är därför rimligt att avvakta utredningens resultat innan ytterligare beslut fattas. Med hänsyn till det pågående arbetet inom både kommunen och staten anser vi att motionens intentioner är under bearbetning.

Motionen bör därför inte heller avslås utan anses besvarad.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-13

Diarienummer GSK-2024-04436

Handläggare

Amanda Andersson

E-post: amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om en mobilfri grundskola

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen om en mobilfri grundskola och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-11-13, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett grundskolenämnden yttra sig över en motion från Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola.

Motionären vill att kommunfullmäktige ska besluta att ge grundskolenämnden i uppdrag att införa ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor.

Det pågår ett arbete med att omhänderta stadsrevisionens rekommendation gällande att säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav.

En statlig utredning om reglering av elektronisk kommunikationsutrustning i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet pågår och ska presenteras senast den 3 mars 2025. Grundskoleförvaltningen anser att motionen ska avstyrkas för att invänta resultatet från den statliga utredningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

För närvarande finns det inget stöd i forskningen för att mobiler i skolan gör att elever lär sig mindre, det behövs mer forskning inom området utifrån en svensk kontext. I en avhandling från Göteborgs universitet framgår att elever på skolor utan mobilförbud uppger att de främst använder mobilen till sådant som är skolrelaterat, även om de använder den till annat också. Skolan behöver ha tydliga riktlinjer och ett klart och tydligt

syfte för hur och när eleverna får använda mobilen. Eleverna behöver lära sig ett förhållningssätt.

Det finns flera framgångsrika exempel att ta del av i media gällande totalt förbud mot mobiltelefoner i skolan. Både elever och lärare nämner positiva effekter som ökad trygghet, förbättrat fokus och mer fysisk aktivitet.

Bedömning av barnets bästa

Barn och unga har samma rättigheter i den digitala miljön som i den övriga världen, exempelvis rätt att få information, rätt att uttrycka sin åsikt och rätt att skyddas från hot och våld. Statens medieråd har översatt och gett ut broschyren *Med våra egna ord – barns rättigheter i den digitala världen*. Barn och unga mellan 11 och 17 år från 27 olika länder har deltagit genom att berätta om hur de tyckte att barns rättigheter på internet skulle beskrivas. Det fanns tre saker som de tyckte var särskilt viktigt:

1. Barn behöver och vill ha tillgång till den digitala världen.
2. Regeringar bör ansvara för att skydda barns rättigheter på internet.
3. Föräldrar bör få stöd för att förstå den digitala världen.

Barn är ingen homogen grupp. Det finns grupper av elever som använder mobiltelefonen som ett hjälpmedel och som kan få ut mycket av tillgången till mobiltelefonen. Det finns grupper av elever som påverkas negativt, exempelvis genom att koncentrationsförmågan försämras, samt att kränkningar på sociala medier kan påverka barns psykiska mående negativt.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 27 januari 2025.

Bilaga

1. Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 7 februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion från Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola. Motionären skriver bland annat att skolan ska erbjuda en optimal miljö för inläring och att mobiltelefoner stör elevernas inläring och studiemiljön. I motionen hänvisas till positiva erfarenheter från andra kommuner när det gäller totalt mobilförbud som uppges resulterat i minskad mobbning och ökad studiero.

Även elever uppger positiva effekter och i en undersökning från Novus uppgav 6 av 10 elever att mobilförbud är bra. Ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor uppges också ligga i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer om skärmtid. Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att grundskolenämnden får i uppdrag att införa totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor.

Skollagen

I kapitel 5 i skollagen (2010:800) står det att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Vid undervisning i de obligatoriska skolformerna, fritidshemmet, gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan får mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning bara användas om:

1. det sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. om användningen utgör extra anpassningar eller särskilt stöd.

Det innebär att huvudregeln är mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning inte är tillåten. Det gäller både elevens egna och skolans utrustning. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl, rektor eller en lärare kan tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än inom ramen för lärarens instruktioner, extra anpassningar eller särskilt stöd. Möjligheten ska tillämpas restriktivt.

Skolan får omhänderta mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning för att minska störningar och kränkningar. Rektor beslutar om rutiner för detta och i rutinerna ska det framgå hur omhändertagandet ska göras, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett säkert sätt och hur insamlandet ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas.

Uppdrag i Göteborgs Stads budget 2024

I Göteborg Stads budget 2024 har grundskolenämnden fått i uppdrag att underlätta införandet av mobilfri skola för de skolor som vill det.

Stadsrevisionens granskning av arbetet med trygghet och studiero

Stadsrevisionen i Göteborgs Stad har granskat arbetet med trygghet och studiero för att bland annat bedöma om grundskolenämnden har ett ändamålsenligt arbete med att tillförsäkra eleverna i grundskolan en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Granskningen visar att två av sex skolenheter i grundskolan har skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner som uppfyller skolförfattningarnas krav. Tre av skolenheterna har rutiner för mobiler som en punkt i ordningsreglerna. Det framgår inte alltid av rutinerna till vem mobilerna ska lämnas, hur de ska förvaras och hur de ska återlämnas. En skolenhet har lämnat in rutiner som gäller för en annan skolenhet som ingår i rektorns skolområde.

Stadsrevisionens bedömning är att grundskolenämnden behöver säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav. Grundskolenämnden uppmanas vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer och ett yttrande ska inkomma till stadsrevisionen senast den 19 juni 2025.

Uppdrag att utreda en reglering om elektronisk kommunikationsutrustning i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet

I september 2024 gav regeringen en utredare i uppdrag att undersöka hur en reglering för daglig insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, exempelvis smarta klockor, under skoldagen kan utformas.

En utgångspunkt är att det ska vara möjligt att besluta om undantag om det finns särskilda skäl. Det ingår även i uppdraget att utredaren ska analysera och vid behov lämna förslag som innebär att en mobiltelefon ska kunna omhändertas även om eleven vägrar att lämna ifrån sig den. Regleringen ska omfatta förskoleklassen, grundskolan och motsvarande skolformer samt fritidshemmet och uppdraget ska redovisas senast den 3 mars 2025.

Förvaltningens bedömning

Arbetet med att omhänderta stadsrevisionens rekommendationer gällande trygghet och studiero pågår inom grundskoleförvaltningen. I det ingår att säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav.

I mars 2025 kommer regeringens utredare att presentera en utredning som analyserar förutsättningarna för och förslag på insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning i skolan, vilka undantag som rektorer bör kunna besluta om samt förslag som innebär att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning kan omhändertas i de fall en elev inte följer bestämmelserna om insamling. Utredningen kommer även att klargöra vilka typer av utrustning som omfattas av reglerna, till exempel smarta klockor, och presentera nödvändiga förslag på lagändringar.

Grundskoleförvaltningen anser att resultatet från den pågående statliga utredningen bör inväntas och bedömer därmed att motionen ska avstyrkas.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2024-00959)

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef planering och utveckling